

หัวข้อศิลปนิพนธ์	การถูกคาดหวังผ่านหน้าที่ วิถีชีวิต และวัฒนธรรมของผู้หญิง ล้านนาในชุมชนคันทนน้อย
ผู้เขียน	นางสาว จิตนรี สมณะ
ปริญญา	ปริญญาศิลปบัณฑิต (สื่อศิลปะและการออกแบบสื่อ)
อาจารย์ที่ปรึกษาศิลปนิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กรกฎ ใจรักษ์

บทคัดย่อ

“การถูกคาดหวังผ่านหน้าที่ วิถีชีวิต และวัฒนธรรมของผู้หญิงล้านนาในชุมชนคันทนน้อย” นำเสนอถึงปัญหาความไม่เท่าเทียมทางสิทธิและบทบาทของผู้หญิงที่ยังหลงเหลืออยู่ในชุมชนชายขอบของประเทศไทย โดยเฉพาะชุมชนทางภาคเหนือที่ยังเคยชินกับการถูกสั่งสอนให้ยอมรับกับวิถีชีวิตที่ถูกคาดหวังผ่านการประพฤติ ปฏิบัติตัวตามจารีตประเพณีของชุมชนจากรุ่นสู่รุ่น เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคมภายนอก การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา วิเคราะห์ ประเด็นปัญหาการถูกคาดหวังของผู้หญิงล้านนาผ่านการสัมภาษณ์ การสังเกตพฤติกรรมต่างๆ ของผู้หญิงในชุมชน โดยนำเสนอผ่านสื่อภาพเคลื่อนไหว 2 มิติ พร้อมผลงานศิลปะการจัดวาง เพื่อสื่อสารให้ผู้ชมได้รับรู้ถึงการกดทับของวิถีชีวิตผู้หญิงล้านนา

ข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้คือการรับรู้ถึงความเคยชินวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้หญิงที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านคันทนน้อย การปลูกฝัง และการสร้างภาพจำลองสังคมอุดมคติที่มีเจตนาที่ดี แต่กลับแฝงไปด้วยอุดมการณ์ที่คอยครอบงำการแบ่งหน้าที่ที่ต้องทำระหว่างที่สาธารณะและในบ้าน อุดมการณ์ที่คอยควบคุมความไม่เสมอภาคทางเพศ แม้สังคมจะก้าวเข้าสู่ยุคทุนนิยม หรือเสรีนิยมแต่ชุมชนที่ศึกษาก็แบ่งแยกงานกันทำตามเพศภาวะ ไม่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตที่ผ่านมา

สาขาวิชาสื่อ ศิลปะ และการออกแบบสื่อ
คณะจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Thesis Title	The expected of lifestyle, duty and culture for Lanna women in Ton-Han-Noi village.
Author	Ms. Jitnatee Sommana
Degree	Bachelor of Fine Arts (Media Arts and Design)
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Korakot Jairak

ABSTRACT

“Being expected through duties, customs and cultures of Lanna women in Ban Ton-Han-Noi community” represents an inequality problem on rights and roles of the women who still live in communities around Thailand’s frontiers. Especially in the northern areas, people have become familiar with being instilled to accept a lifestyle which has been expected through their behaviors towards the community’s traditions from generation to generation in order to be accepted from the external society in the future. The objectives of this research are to study and analyze the problem of Lanna women in these communities by using interviews and behavioral observations, and present the issue through a 2D animation and installation arts to express the regimented lifestyle of Lanna women.

The finding of this study is the realization of Ban Ton-Han-Noi women’s habitude about this lifestyle. By fostering and creating the model of a good ideal society, it lies the great ideology which is controlling the division between public and at-home duties, and the gender inequality. Although the society has stepped into the era of capitalism or liberalism, this studied community has yet to change from its past.

Media Arts and Design Department
Faculty of Finearts, Chiang Mai University